

Імпорт автозапчастин — на крок ближче до Європи

Вікторія ЧЕРКАЧ,
генеральний директор Асоціації
імпортерів та дистриб'юторів
автокомпонентів «АІДА»

27.04.2019 р. було опубліковано комплексну постанову КМУ від 27.03.2019 р. №367 «Деякі питання дерегуляції господарської діяльності», метою якої є полегшення умов ведення бізнесу в Україні та підвищення позицій України в міжнародному рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business. Ці полегшення торкнулися також незалежного ринку автозапчастин, який прийнято називати IAM (Independent aftermarket).

За ініціативою Асоціації імпортерів та дистриб'юторів автокомпонентів (АІДА), до вищевказаної постанови КМУ було включено норми щодо спрощення імпорту автомобільних запчастин та зменшення адміністра-

тивного тиску на підприємства-імпортери цієї продукції. Це можна вважати епохальним кроком для ринку IAM, адже відтепер імпорт і реалізація автозапчастин в Україні здійснюватиметься виключно на підставі міжнародного маркування (E, e) та/або сертифікатів типу та якості автозапчастин, виданих в країнах ЄС і країнах-членах Женевської угоди 1958, без необхідності отримання сертифікатів типу в Україні. Таким чином, скасовано бюрократичну процедуру, яка потребувала чималих фінансових затрат імпортерів, але по суті була лише пустою формальністю.

Підтвердження типу за наявності маркування — це не просто формальність, але й порушення міжнародних зобов'язань України.

У 2000 р. Україна приєдналася до Угоди про прийняття єдиних технічних приписів для колісних транспортних засобів, предметів обладнання та частин, які можуть бути встановлені та/або використані на колісних транспортних засобах, а також про умови взаємного визнання офіційних затверджень, виданих на основі цих приписів (далі — *Женевська Угода 1958*).

Ст. 3 Женевської угоди 1958 встановлює принцип взаємного визнання усіма Договірними сторонами офіційних затверджень за типом конструкції, наданих в одній з Договірних сторін. Відповідно, Договірні сторони, що застосовують Правила

ООН, не повинні вимагати жодних додаткових випробувань, документів, сертифікатів або маркування стосовно таких офіційних затверджень за типом конструкції.

Запасні частини та обладнання до автомобілів, тип яких офіційно затверджено за Правилами ООН, маркуються знаком «E» та розташованим у колі номером — кодом дер-

угоди 1958, але не є членами ЄС, за тими Правилами ООН, що є еквівалентними до відповідних Директив ЄС, визнаються будь-якою з держав-членів ЄС. Відповідно, всі сертифікати офіційного затвердження типу, виконані згідно з Директивами ЄС будь-якою з держав-членів ЄС, визнаються іншими державами-договірними сторонами Женевської угоди 1958.

Підтвердження типу за наявності маркування — це порушення міжнародних зобов'язань України

жави, яка надала сертифікат офіційного затвердження типу, до якого належить цей виріб. Окрім того, номери поряд з колом проставляють знаки (цифри та літери), якими позначають номер і версію Правил ООН, вимогам якого відповідає продукція, а також порядковий номер сертифіката офіційного затвердження за типом конструкції.

Однак, незважаючи на набрання чинності Женевською угодою 1958, Україна не скасувала необхідність отримання сертифіката типу у вітчизняних організацій із сертифікації автозапчастин.

Аналогічний підхід до імпорту обладнання та запасних частин до автомобілів передбачений ч. 2 ст. 58 Регламенту (ЄС) 2018/858 Європейського Парламенту та Ради від 30.05.2018 р. про затвердження колісних автотранспортних засобів, їх причепів, систем, компонентів та окремих технічних вузлів, призначених для таких транспортних засобів, а також про здійснення за ними ринкового нагляду. Запасні частини та обладнання до автомобілів, тип яких офіційно затверджений відповідно до вимог і процедур, встановлених у Директивах ЄС, маркуються прописною літерою «e» та номером — кодом держави, яка надала затвердження за типом конструкції, що розміщені у прямокутнику.

Слід зазначити, що більшість Директив ЄС визнані еквівалентними відповідним Правилам ООН. Тому всі сертифікати офіційного затвердження типу, які оформлені державами, що є Договірними сторонами Женевської

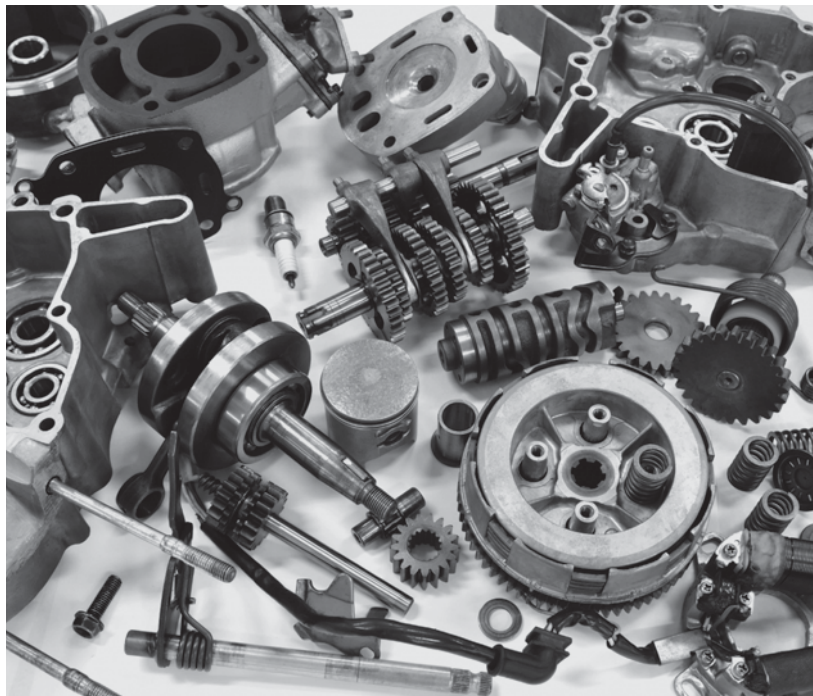
Отже, в Україні, як у Договірній стороні Женевської угоди 1958, повинні визнаватися сертифікати офіційного затвердження за типом конструкції, що оформлені як за Правилами ООН, так і за Директивами ЄС.

Натомість, відповідно до постанови КМУ від 09.06.2011 р. №738 «Деякі питання сертифікації транспортних засобів, їх частин та обладнання», а також Порядку здійснення оптової та роздрібної торгівлі транспортними засобами та їх складовими частинами, що мають ідентифікаційні номери (затв. постановою КМУ від 11.11.2009 р. 1200), умовою введення в обіг предметів обладнання та частин, які можуть бути встановлені та/або використані на колісних транспортних засобах, встановлено необхідність наявності сертифіката типу або сертифіката відповідності, виданого уповноваженим органом України.

Такі норми постанови №738 та Порядку не відповідали положенням Женевської Угоди 1958, законодавству ЄС та створювали зайві перепони в міжнародній торгівлі запчастинами до автомобілів.

Процедура вільного продажу автозапчастин за наявності маркування — це світова практика.

АІДА неодноразово зверталася до державних органів з обґрунтуванням необхідності приведення процедури сертифікації запасних частин до автомобілів відповідно до європейських процедур та міжнародних зобов'язань України в межах Женевської угоди. Адже основною

метою Женевської угоди 1958 є встановлення єдиних технічних вимог до запасних частин та забезпечення їх безперешкодного імпорту/експорту. Як зазначалося вище, якщо автозапчастина отримала сертифікат затвердження за типом конструкції відповідно до Правил ООН або еквівалентних Директив ЄС, то в Україні ми не маємо права додатково її перевіряти та обмежувати її обіг.

Однак на практиці випробування не проводилися. Якщо запчастина супроводжувалася сертифікатом затвердження за типом конструкції країни-члена Женевської угоди 1958 чи ЄС, то її ніхто не перевіряв, а сертифікат типу в Україні видавався автоматично. Проводилася так звана «ідентифікація сертифіката типу» — визнання сертифіката типу Договірної Сторони Женевської угоди 1958 чи країни-члена ЄС та отримання на підставі нього українського сертифіката типу. Тобто це було простим збиранням грошей.

Водночас це впливало на ціну офіційно імпортованого товару, а також призводило до викривлення конкуренції, оскільки ставила легальних імпортерів у нерівне становище у порівнянні з недобросовісними підприємцями-імпортерами, які реалізують на ринку товари, ввезені з порушенням митних правил, без сплати до державного бюджету належних митних платежів та без будь-яких сертифікатів. Головне — такі методи контролю не забезпечували належну якість автозапчастин, проте створювали підґрунтя для зловживань з боку контролюючих органів.

Однак нам не з першого разу вдалося достукатися до владних структур. Спочатку були формальні відписки про те, що чинна процедура сертифікації відповідає вимогам європейського законодавства. Зрозуміло, що представники сертифікаційних органів докладали максимальних зусиль, щоб залишити вигідну їм процедуру підтвердження типу. Лише Міністерство

Договірної сторони Женевської угоди 1958 видає повідомлення про офіційне затвердження за типом конструкції, яке визнається в Україні. Це надає право виробнику маркувати знаком офіційного затвердження «Е» кожен предмет обладнання та/або частину, що належать до офіційно затвердженого типу. Водночас Женевська угода 1958 передбачає можливість перевірки

на транспортному засобі та/або використанні для його оснащення (далі — *обладнання*), вимоги щодо типу яких встановлені прийнятими до застосування в Україні єдиними технічними приписами (Правилами Європейської економічної комісії Організації Об'єднаних Націй, що є додатками до Угоди), дозволяється за наявності:

- маркування знаком офіційного затвердження типу обладнання, нанесеного відповідно до вимог Угоди;
- маркування знаком офіційного затвердження типу Європейського Союзу, нанесеного відповідно до вимог директив та регламентів Європейського Союзу, що встановлюють технічні приписи для обладнання;
- інформації про сертифікат типу обладнання (або сертифікат типу транспортного засобу, якщо обладнання є ідентичним до того, що встановлене на такому транспортному засобі), виданий компетентним органом будь-якої Договірної сторони Угоди (зокрема, України);
- інформації про сертифікат Європейського Союзу про затвердження типу обладнання (або сертифікат типу транспортного засобу, якщо обладнання є ідентичним до того, яке встановлене на такому транспортному засобі), виданий уповноваженим органом держави — члена Європейського Союзу.

Такі новели у процедурі імпорту та сертифікації автозапчастин наближають український ІАМ до європейських та міжнародних ринків, зводять до мінімуму контакт представників органів сертифікації з бізнесом, суттєво зменшують можливості для корупції та створюють підґрунтя для переходу в онлайн-площину. [M](#)

Методи контролю створювали підґрунтя для зловживань з боку контролюючих органів

економічного розвитку і торгівлі України почуло аргументи АІДА та включило положення, спрямовані на спрощення імпорту обладнання та запасних частин до автомобілів, до постанови КМУ від 27.03.2019 р. №367 «Деякі питання дерегуляції господарської діяльності».

Слід зазначити, що жодна з більшості розвинених країн (окрім Російської Федерації) національного підтвердження типу, за наявності маркування відповідності Женевській угоді 1958, не вимагає. До того ж у РФ це лише корупційна складова.

У разі офіційного затвердження типу обладнання та запасних частин до автомобілів згідно з Правилами ООН Орган затвердження

чинності наданих затверджень типу шляхом комунікації між Органами затвердження Договірних сторін або за відповідною базою даних, розміщеною в мережі Інтернет. Наразі така міжнародна база даних створюється та орієнтовно з 2021 р. органи ринкового нагляду всіх Договірних сторін зможуть в онлайн-режимі перевіряти достовірність нанесеного на автозапчастину маркування.

Підсумовуючи, варто зауважити, що п. 11 Додатку «Зміни, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України» до Постанови КМУ від 27.03.2019 р. №367, вносяться зміни до Постанови №738, якими надання на ринку предметів обладнання та частин, які можуть бути встановлені

Юридична Газета
www.yur-gazeta.com
ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ЩОТИЖНЕВЕ ПРОФЕСІЙНЕ ЮРИДИЧНЕ ВИДАННЯ

Про юристів
та для юристів

ПРИЄДНУЙСЯ

GLaDOS 5:54 PM 100%

Telegram
The world's fastest messaging app.
It is free and secure.

Start Messaging >